

[illegible]

[illegible]

غَفُورٌ
رَحِيمٌ “De ki: Allah'ı seviyorsanız bana
uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın”[8] Bu ayetten de anlaşıldığı
gibi, Allah'ın rızası ve sevgisi Hz. Peygamber (s.a.v)'in sünnetine uymakla elde edilebilir. Bir
mü'minin en büyük ideali, kendisini Allah'a sevdirmektir. Yani O'nun rızasını
kazanmak, gazabından korunmaktır. Aslında kılınan namazlar, tutulan oruçlar, verilen
sadakalar, işlenen her çeşit hayırlar, İslam yolunda tüketilen bütün
nefesler tek gayeye bakar; o da Allah'ın sevgisini ve rızasını kazanmaktır. Bunun da tek yolu
Rasulullah (s.a.v)'in sünnetine uymak ve hayatımızı O’nun hayatına benzetmek ve
O’nu örnek edinmektir. Yüce Allah, büyük-küccedil;ük
her meselede Hz. Peygamber (s.a.v)'e uymayı, O'nun verdiği hükme razı olup teslim olmayı,
imanın gereği saymaktadır: فَلاَ
وَرَبِّكَ
لاَ
يُؤْمِنُونَ
حَتَّى
يُحَكِّمُوك
14; فِيمَا
شَجَرَ
بَيْنَهُمْ
ثُمَّ لاَ
يَجِدُوا فِى
اَنْفُسِهِم
18; حَرَجًا
مِمَّا
قَضَيْتَ
وَيُسَلِّمُ
08;ا تَسْلِيمًا
 “Rabbin adına yemin olsun ki, onlar, aralarında ihtilaf ettikleri şeylerde seni hakem
kılmadıkça, sonra da içlerinde hiçbir sıkıntı duymadan senin verdiği
hükme tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe asla iman etmiş olmazlar.”[9]
Yüce Allah bu ayette üccedil; noktaya dikkatimizi çekiyor: 1. Her meselede
Rasulullah'ın hakemliliğine başvurmak. 2. O'nun verdiği hükümden dolayı
içimizde hiçbir sıkıntı ve rahatsızlık duymamak. 3. Tam bir teslimiyetle O'na boyun
eğmek. Kur’an-ı Kerim, mü'minlerin mutlak teslimiyetten başka bir tercih haklarının da
olmadığını kesin bir ifade ile haber veriyor: وَمَا
كَانَ
لِمُؤْمِنٍ
وَلاَ
مُؤْمِنَةٍ
اِذَا قَضَى
اللهُ
وَرَسُولُهُ
اَمْرًا اَنْ
يَكُونَ
لَهُمُ
الْخِيَرَةُ
مِنْ

اَمْرِهِمْ
وَمَنْ
يَعْصِ اللهَ
وَرَسُولَهُ
فَقَدْ ضَلَّ
ضَلاَلاً
مُبِينًا “Mü'min bir erkek
ve kadın için, Allah ve Rasulü bir i&hüküm verdiği zaman, artık onlar
için hiçbir tercih hakkı yoktur”[10] Hz. Peygamber (s.a.v)'in emrine itaat
etmemek, O'na sırt çevirmek, Allah'ın emrine isyandır. Hz. Peygamber (s.a.v)'e karşı izhar
edilen her duygu ve hareket, aslında Allah'a karşı izhar edilmiş demektir. Kur’an'da bazı
ayetlerde Hz. Peygamber (s.a.v)'e isyan, hüsran ve badbahtlık sebebi olarak
gösterilmektedir.

فَلْيَحْذَر
16; الَّذِينَ
يُخَالِفُون
14; عَنْ
اَمْرِهِ
اَنْ
تُصِيبَهُمْ
فِتْنَةٌ
اَوْ
يُصِيبَهُمْ
عَذَابٌ
اَلِيمٌ “Peygamberin emrine aykırı
hareket edenler, başlarına büyük bir felaket gelmesinden veya kendilerine çok
acıklı bir azabın isabet etmesinden sakınsınlar”[11] Nisâ suresinde ise aynı hususta
şöyle buyrulur: وَمَنْ
يُشَاقِقِ
الرَّسُولَ
مِنْ بَعْدِ
مَا
تَبَيَّنَ
لَهُ
الْهُدَى
وَيَتَّبِعْ
غَيْرَ
سَبِيلِ
الْمُؤْمِنِ
10;نَ نُوَلِّهِ
مَا تَوَلَّى
وَنُصْلِهِ
جَهَنَّمَ
وَسَاءَ تْ
مَصِيراً “Kim kendisine doğru
yol belli olduktan sonra Peygambere karşı çıkar, mü'minlerin yolundan başka bir yola
giderse, onu o yolda yapayalnız bırakırız ve onu cehenneme sokarız! Cehennem ne
kötü bir yerdir.”[12] Hz. Peygamber (s.a.v)'e tâbî olup, O'nu

örnek edinmek hususunda bizzat Rasulullah'ın söylediği birkaç cümleyi de hatırlayalım: مَنْأطَاعَنِىفَقَدْأطَاعَاللّه،وَمَنْعَصَانِىفَقَدْعَصىاللّه،“Kim bana itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Kim de bana isyan ederse, Allah'a isyan etmiş olur.”[13]

Buhârî'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerifte ise Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmaktadır: “Bütün ümmetim cennete girecektir, ancak yüz çevirenler müstesnâ! Dediler ki: - Ey Allah'ın Rasulü! Yüz çeviren kimdir? - Kim bana itaat ederse cennete girer. Bana isyan edene gelince o, yüz çevirmiştir.”[14]

Bu dünyada Peygambere itaat etmenin, O'nu örnek edinmenin önemini anlamayıp, O'na itaat etmeyen kişi ahirette pişmanlık duyacaktır: Bakın Yüce Allah, ahirette bu pişmanlığı duyanların halini bize nasıl açıklıyor: وَيَوْمَيَعَضُّالظَّالِمُعَلَىيَدَيْهِيَقُولُيَالَيْتَنِىاَتَّخَذْتُمَعَالرَّسُولِسَبِيلاً“O gün zâlim, ellerini ısırp diyecek ki: Keşke ben de O Peygamberle aynı yola girseydim!...يَاوَيْلَتَىلَيْتَنِىلَمْاَتَّخِذْفُلاَنًاخَلِيلاً Vay başıma! Keşke falancayı dost edinmesem, onu örnek almasaydım”[15]

Müslümanların, her sahada Hz. Peygamber (s.a.v)'i örnek edinmeleri gerekir. Hz. Peygamber (s.a.v)'i örnek edinmek demek, O'nun sünnetine uymak demektir. Arapça bir kelime olan sünnet; yol, birinin devamlı gittiği yol, âdet, gidişat, hayat tarzı gibi anlamlara gelir. Terim anlamıyla “sünnet” deyince Peygamberimiz (s.a.v)'in söz, fiil ve takrirleri demektir. Takrir, Arapça’da onay demektir. Peygamberimiz (s.a.v) bilgisi dahilinde yapılan bir davranışa veya söylenen bir söze karşı çıkmamışsa, bu, O'nun o davranış veya sözü onayladığı, en azından mübah saydığı anlamına gelir. Çünkü insanları Allah'ın rızasına ters olan her şeyden uzaklaştırmak için görevli olan bir peygamberin, üstelik kendisinin her davranışının ashabınca takip ve taklit edildiğini bile bile Allah'ın rızasına ve dine muhalif bir davranış karşısında susması düşünülemez. Kısaca söylemek gerekirse sünnet, Peygamber

(s.a.v)'in hayat tarzı demektir. Hayat tarzı, kişinin hayat anlayışının dışı vurmuş şekli demektir. Şu halde Peygamber (s.a.v)'in sünnetinin temelinde O'nun hayat anlayışı vardır. İnsanlar tarih boyunca “Ben kimim, nereden geldim, niçin geldim, nereye gidiyorum?” gibi sorulara cevap aramışlar ve bu sorulara verdikleri cevaplara göre hayata anlam vermişler, hayat gayelerini buna göre tesbit etmişlerdir. İşte Cenab-ı Hakk gönderdiği peygamberler vasıtasıyla bu soruların doğru cevabını insanlara bildirmiş ve ona göre hayat sürmelerini istemiştir. Sünnet bir hayat tarzı ise -ki öyledir- bu hayat tarzını gerçek manasıyla idrak etmek, onun arkasındaki hayat anlayışını bilmeye bağlıdır. Bu hayat anlayışını kavrayabilen kişi şuurlu bir şekilde Hz. Peygamber'in sünnetini yaşayabilir. İşte sünnetin temelindeki bu hayat, bizim itikad, yani iman dediğimiz şeydir. Bu noktada sünnetin inanç ve zihniyet boyutu sözkonusudur. Yani Peygamber (s.a.v)'in hayat gayesi ne ise hayata verdiği anlam nasılsa, O nasıl bir imana sahipse, müslüman da öyle bir imana sahip olmaya gayret etmelidir. O'nun değer yargılarını aynen benimsemelidir. Müslüman her şeyden önce Hz. Peygamber (s.a.v)'in iman dünyasını, gönül dünyasını, fikir dünyasını kavramaya ve O'nu örnek almaya çalışmalıdır. Müslüman, Peygamber (s.a.v)'in tevhid anlayışını, nefis ve arzular dahil her türlü maddî ve manevî puta gönülde yer vermeyişini, Allah'a rağmen hiçbir otorite kabul etmeyişini, kulluk şuurunu, Allah sevgisini ve korkusunu, kader ve tevekkül anlayışını, kainatın her yerinde Allah'ın tecellilerini ibretle seyredişini, sebeb-müsebbib anlayışını, ulûhiyet anlayışını, değer yargılarını iyi tesbit edip, sünneti yaşarken bunları işin temeline koymak ve içine sindirmek zorundadır. Kur’an'ın beyanına göre yaratılış gayemiz وَمَاخَلَقْتُالْجِنَّوَاْلاِنْسَاِلاَّلِيَعْبُدُونِ ibadet, yani kulluktur.[\[16\]](#) Peygamberimiz (s.a.v) de hep kulluğunu vurgulayarak ümmetine bu konuda yeterli mesajı vermiştir. Hz. Peygamber (s.a.v) ibadeti, sadece belli zamanlarda yapılan görevler olarak değil, hayatın her lahzasını içine alan bir kulluk ve mes'uliyet anlayışı olarak anlayarak, hayatının tamamını ibadete dönüştürür. Müslüman da, dar çerçevede ibadetlerinde; geniş çerçevede bütün davranışlarında kulluk şuru içinde olarak ihlas, huşû, huzur, ihsan, hamd, marifetullah gibi kulluğun özünü teşkil eden manevî hasletlerde Peygamber (s.a.v)'e benzemeye çalışmalıdır. Rasulullah'ın siyaset, ekonomi, hukuk, ahlâk, âdâb, eğitim, aile hayatı gibi konulardaki uygulamaları, O'nun sünnetinin sosyal boyutunu teşkil eder. Bu yönüyle Hz. Peygamber (s.a.v), hem toplumun lideri, hem de toplumun üyesi olarak, mükemmel bir İslam toplumunun nasıl olması gerektiğini pratik olarak bizlere göstermiştir. Biz müslümanlar, Peygamberimizin kul hakkına karşı hassasiyetini; kuvvetin değil hakkın hakim olduğu hukuk anlayışını; “Komşusu açiken tok uyuyan bizden değildir.”[\[17\]](#) buyruğundaki sosyal adalet anlayışını; ferdi topluma, toplumu ferde feda etmeyen idare anlayışını; yeryüzünde adaleti hakim kılmayı esas alan ilây-ı kelimetullah anlayışını; her türlü sömürüyü bertaraf eden ve eşref-i mahlukat olan insanın, insanca yaşamasını hedef alan ekonomi anlayışını; insanın ruh-beden bütünüğünü bozmadan insan-ı kâmil yetiştirmeyi esas alan

eğitim anlayışını, kısaca söylemek gerekirse, O'nun toplum hayatında amaçladığı hedefleri ve esas aldığı ilkeleri sosyal hayatımızın temeli haline getirmeliyiz. Hz. Peygamber (s.a.v)'in örnek ahlakını, ferdî ve sosyal hayatımızın temeline koymalıyız. O'nun şefkatini, merhametini, affediciliğini, mülkünü, kolaylaştırıcılığını, yardımseverliğini, alçak gönüllülüğü, dürüstlüğü, sadakatini, hilmini, cesaretini, iktisadını, dînyanın geçici menfaatlerine değer vermeyişini, zاهدliğini, şükranını, sabrını, azmini, sebatını, tevekkülünü, teslimiyetini, cana yakınlığını, tatlı dilliliğini, inceliğini, zarafetini, vakarını, izzetini, teennisini, yiğitliğini, emanete riayetini, elhasıl burada sayamayacağımız birçok güzel hasletlerini içimizde sindirip, karakter haline getirmeyi hayat gayesi edinmeliyiz. O Yüce Peygamber (s.a.v) "Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim." [18] buyurarak ebedî risaletin gayesinin ahlakî; kemâle ulaşmış insan-ı kâmil yetiştirmek olduğunu vurgulamaktadır. Sonuçta; Sonuçta; olarak diyebiliriz ki; Hz. Peygamber'i örnek edinmek, O'nun ahlakî kıyla ahlakî klanmak Yüce Rabbimizin bir emridir. Hangi asırda yaşarsak yaşayalım, hangi devirde bulunursak bulunalım, günümüzde cereyan eden hadiseler hangi cinsten olursa olsun, bizlere düşen görev; Hz. Peygamber'in getirdiği prensipleri benimseyip, hayatımızı O'nun hayat felsefesine uygun hale getirip, O'nun gibi düşünene, O'nun gibi yaşayan, O'nun gibi ibadet eden iyi bir kul ve Mâslûman olmaya ve bu uğurda elimizden gelen gayreti göstermeye çalışmalıyız.

Doğruca; Dr. Mehmet SOYSALDI (Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı Öğretim Üyesi) Değişmeyen rehber Hz. Muhammed'in örnek edinmek yazısında alınmıştır. [2] Müslim, Hac, 147. [3] Ahzab, 33/21. [4] Doğruca; Mustafa, "Nebevî; Öğretide İdeal Birey, Toplum ve Devlet", Hz. Peygamber'in Hayatından Davranış Modelleri, 3. Baskı, Ankara 2000, s. 73. [5] Haşr, 59/7. [6] Necm, 53/3-4 [7] Nisâ, 4/80. [8] Al-i İmrân, 3/31 [9] Nisâ, 4/65 [10] Ahzab, 33/36 [11] Nur, 24/63 [12] Nisâ, 4/115. [13] Buhârî; Cihad, 109, İ'tisam, 3; Müslim, İmaret, 32-33; Nesâ; Biat, 27. [14] Buhârî; İ'tisâm, 2 [15] Furkan, 25/27-28 [16] Zâkirî; 51/56 [17] Hâkim, el-Müstedrek, IV, 167. [18] Muvatta, Hâşimî'l-Huluk, 8

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)